

osvědčil a toto opomenutí týká se obojí podmínky prozatímního opatření, totiž i nároku i nebezpečí, a osvědčení nebezpečí ani dáním jistoty nelze nahraditi.

### Čís. 522.

**Zákon ze dne 18. srpna 1918, čís. 317 ř. zák. nebyl zrušen zákonem ze dne 18. března 1920, čís. 187 sb. z. a n.**

(Rozh. ze dne 18. května 1920, R II 100/20.)

V žalobě vznesené na vrchní zemský soud v Brně, domáhal se žalobce na Čs. republice odškodnění za úraz, jenž byl mu způsoben po státním převratu Čs. vojskem, zakročivším proti shluknuvšímu se davu. Žaloba byla původně vrchním zemským soudem vrácena, nejvyšší soud nařídil však usnesením ze dne 30. března 1920, R II 19/20 (č. sb. 473) soudu první stolice, by o žalobě jednal. Usnesením ze dne 23. dubna 1920 vrchní zemský soud žalobu znovu odmítl pro nepřipustnost pořadu práva. **Důvody:** Po rozhodnutí nejvyššího soudu nabytí platnosti zákon ze dne 18. března 1920, čís. 187 sb. z. a n., dle něhož může stát tomu, kdo utrpěl škodu na majetku, životě nebo zdraví při výtržnostech buď od výtržníků, nebo zakročením veřejné moci proti nim, poskytnouti příspěvek k úhradě této škody (§ 1). O tom, zda a v jaké výši má býti poškozenému příspěvek poskytnut, rozhoduje podle svého volného uvážení ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí a s ostatními, případně súčasnými ministerstvy, přihlížejíc k majetkovým poměrům poškozeného, jakož i k tomu, kdy a jak jmění svého nabyt (§ 4). Zákon tento vztahuje se i na škody, způsobené po 28. říjnu 1918, avšak před vyhlášením tohoto zákona (§ 7). Vzhledem k těmto zákonným ustanovením, jimiž byl zákon ze dne 18. srpna 1919, čís. 317 ř. zák. derogován, jest pořad práva v této záležitosti vyloučen, k čemuž jest dle ustanovení § 42 j. n. přihlížeti z moci úřední.

Nejvyšší soud usnesení vrchního zemského soudu zrušil a nařídil mu, by, nehledě k důvodu odmítnutí žaloby pro nepřipustnost pořadu práva, o ní dále jednal.

### Důvody:

Usnesení v odpor vzaté vychází ze stanoviska, že žaloba domáhá se náhrady škody, kterou nezl. Ferdinand P. utrpěl na zdraví při výtržnostech zakročením veřejné moci proti nim. Již zdejší rozhodnutí ze dne 30. března 1920 č. j. R II 19/20, v této věci vydané, poukazuje k tomu, že z údajů žaloby nelze bezpečně usuzovati, že vojsko, pokud se týče vojenský oddíl při události, jež jest skutkovým podkladem žaloby, zakročily v zájmu veřejného pořádku, naopak z toho, že žaloba výslovně zdůrazňuje, že ke střelbě se strany vojáků došlo bez rozkazu velitele, k tomu povolaného, a že stříleli jednotliví vojáci o své újmě, lze spíše za to míti, že žaloba stanovisko, jako by šlo o zakročení v zájmu pořádku a o zakročení oprávněné k tomu veřejné moci, přímo odmítá. Nevyplývá tedy ze žaloby, že jde v skutku o případ, kdy nezl. Ferdinand P. utrpěl škodu

na svém zdraví při výtržnostech zakročením veřejné moci proti výtržníkům; žaloba aspoň z takového skutkového podkladu žalobního nároku neodvozuje, nýbrž přímo a výslovně vyvozuje nárok svůj z ustanovení zákona ze dne 18. srpna 1918 čís. 317 ř. zák. Mylný jest názor napadeného usnesení, že zákonem ze dne 18. března 1920, čís. 187 sb. z. a n. byl zákon ze dne 18. srpna 1918 čís. 317 ř. zák. derogován. Nehledě ani k tomu, že tento zákon v § 2 přiznává také náhradu škody za protiprávné uvěznění, o které se zákon ze dne 18. března 1920 čís. 187 sb. z. a n. vůbec ani nezmiňuje, nejsou derogována ani ustanovení § 1 zákona z 18. srpna 1918 čís. 317 ř. zák. V § 7 zák. ze dne 18. března 1920 jest výslovně stanoveno, že tímto zákonem nejsou dotčeny právní závazky státu k náhradě škody z jiných důvodů, než pro které zákon ten příspěvek k úhradě škody poskytuje. Také § 5 odstavec první stanoví, že příspěvek takový lze poskytnouti jen tehdy, nelze-li dosíci náhrady škody z jiného právního důvodu. Tím jsou zřejmě v platnosti ponechány dosavadní zákonné předpisy, podle nichž poškozený má právo domáhati se náhrady škody z jiného právního důvodu, než na základě kterého § 1 zákona z 20. března 1920 dopouští přiznání příspěvku k úhradě škody. Z celého znění tohoto zákona vyplývá tendence, by poškozenému, jenž podle dosavadních norem právního nároku na odškodné neměl, byla přiznána možnost, dosíci aspoň částečného odškodnění ve formě příspěvku, jež úřad administrativní podle volného svého uvážení povoluje. Nelze za to míti, že takovýto příspěvek, jehož poskytnutí jest ponecháno na vůli a volnému uvážení administrativního úřadu, mohl by vyloučiti uplatňování nároku poškozenému ze zákona příslušejícího. V tomto případě opírá žalobce nárok na ustanovení zákona, které jest v podstatě jiné, než ustanovení zákona ze dne 20. března 1920 a dovozuje závazek státu k náhradě škody z jiného důvodu, než jaký jest uveden v zákoně posléze uvedeném.

### Čís. 523.

**Důvody, pro něž lze s účinkem dluh splnění složením na soudě, musí tkvít ve věřitelově osobě.**

**Splněním hypotekárního závazku jest i pro dalšího nabyvatele hypoteky splnění ujednané v zaknihovaném dluhopisu.**

**Rádným soudem, u něhož lze dluh složit, může být i soud cizozemský.**

**Povinnost, vykvitovati zapravený dluh, postihuje i zákonného zástupce věřitelova.**

(Rozh. ze dne 18. května 1920, Rv II 73/20.)

Na žalobcově nemovitosti v K. na Moravě zjištěna byla pohledávka 10.000 K pro Rudolfa B-a ve Vídni. Zástavní právo vázlo již od r. 1909, kdy dle dluhopisu zavázala se tehdejší vlastnice zavazené nemovitosti, Paula B-ová, bydlící ve Vídni, Rudolfu B-ovi, že mu dne 13. července 1919 zaplatí v jeho bydlišti dlužný peníz 10.000 K. Smlouvou ze dne 6. srpna 1912 koupil od Pauly B-ové zavazenou nemovitost žalobce a zavázal se prodávce, že sporný peníz zaplatí dle podmínek obsažených v dluhopisu. Žalobce nabízel v červenci a srpnu 1919 Rudolfu B-ovi, pokud se týče jeho opatrovníku dlužný peníz v korunách rakouských. Když